www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. Число 56. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 8. марта, 1923. — VOL. XXXI. No. 56. Jersey City, N. J., Thursday, March 8, 1923. — THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ ВЗИВАЄ ЗЕЛІЗНИЦІ ДО ПОЛАГОДИ СТРАЙКУ

ВАШІНҐТОН, 6. марта. — У відповідь на просьбу від Стівена Е. Конора, секретаря союза юній варстатових зелізничих робітників стейту Ню Джерзі, переслати йому свою фотоґрафію, президент Гардинґ, сповіщуючи його просьбу залучив листа, котрий він дозволив подати до публичного відома, а в котрім він висказує свій жаль, що велике число зелізниць ще й досі не полагодило своїх непорозумінь зі своїми варстатовими робітниками.

Заяву президента Гардинґа взяли за натиск уряду на зелізничі підприємства полагодити зелізничі страйки.

Після обрахунку президента коло 40 процент (себто 4 десяті части) всіх робітників, занятих в зелізничих варстатах Злучених Держав, находиться через страйк без роботи.

АМНЕСТІЙНІ ПИКЕТИ ВІДКЛИКУЮТЬСЯ ДО ГАРДИНҐА, ЯК ВІН ТДЕ НА ВАКАЦІЇ

ВАШІНҐТОН, 6. марта. — Як президент Гардинґ виїздив на вакації до Фльориди, на дворець на його відпровадини вийшли жіночі пикети, котрі від довшого вже часу стояли перед Білим Домом, аґітуючи своїми таблицями за випущенєм політичних проступників з американських тюрем.

Пикета, котра прийшла на зелізницю, несла таблицю з написею, що в хвилі, як президент Ґе на ферії, в американській тюрмі поникають люди, які не зробили нічого другого кромі того, що чесно висказали свої погляди на війну.

З ПЛЕТНИЧОГО СТРАЙКУ

НЮ ЙОРК, 6. марта. — Страйк робітників та робітниць, занятих виплаканєм виробів, котрий тревае вже 6 днів, починає зближатися до кінця. Нині вернуло до роботи коло 300 робітників, занятих в 15 фабриках, примусивши підприємців приняти робітничі домаганя, а нині вечером до юній прийшли представники других 75 підприємств, найманих разом коло 2,000 робітників, заявляючи охоту на полагодженє страйку.

РОЗБИТЄ В КОМІСІЇ ДЛЯ УСТАНОВЛЕННЯ ТАРИФИ

ВАШІНҐТОН, 6. марта. — Федеральна тарифова комісія, яка після послїдного тарифового закона має широкі права щодо установлення тарифи на заграничні товари, станула на мертвій точці через незгоду межи членами щодо висоти податку, так що її члени наконець постановили розбирати лишень ті питання, в котрих вони яко-тако годяться.

ЛЕДОВІ ПОЛЯ ЗАГРОЖУЮТЬ МОРЕПЛАВБЫ

БОСТОН, Мессечузетс, 6. марта. — Пароход „Сінеста", що находиться тепер на Атлянтійскім Океані, розіслав на всі сторони осторогу перед небезпекою для мореплавби, яка грозить від величезних ледових піль, що тягнуться на десятки миль почерез середину Океану. Капітан „Сінеста" радить всім кораблям оплигати поля, завертаючи далеко на полудне.

ЗЕЛІЗНИЧА РАДА ЗА ПЛАТНИМИ ФЕРІЯМИ

ШИКАҐО, 6. марта. — Зелізнича Робітнича Рада Злучених Держав видала приказ зелізниці „Ню Йорк, Ню Гейвен енд Гартфорд", щоби вона признала канцелярийним урядникам та робітникам, надуючим тягарі, право на платні вакації та право до заплати за час недуги.

Серед зелізничих робітників се рішенє викликало надію, що такі самі припоручення видасть Зелізнича Рада також другим зелізничим підприємствам.

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ ЗАРЯДУ ФАРМЕРСЬКИХ КРЕДИТІВ

ВАШІНҐТОН, 6. марта. — Завтра має початися тут конференція директорів федеральних земельних банків та федеральної ради для фармерських позичок, щоби постановити, в який спосіб треба заряджувати позичками, ухваленими для американських фармерів послідним конґресом.

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ „ЗНЕВЕННЯ ЗАМІШАННЯ У ВОЗДУСІ"

ВАШІНҐТОН, 6. марта. — Департамент (міністерство) торговлі розіслало запрошення на конференцію в справі радіових стаций. Конференція почнеться у Вашінґтоні дня 20. марта, а цілию її буде покінчити з безладним розсиланєм всяких вістох, концертів, відчитів і т. п. при помочи бездротного телефону.

В запрошенях на конференцію каже департамент торговлі, що рік тому назад було таких радіових стаций до розсилання всего 60, тоді як тепер є їх аж 581. Одержуючих стаций, себто приладів для відбиранєм розсилаших бездротним телеграфом депеш, є в Злучених Державах якщо мітрєта мілїона. З того виходить таке замішанє у воздусі, що воно становить поважну перешкоду в дальшім розвою бездротного телефону.

ХОЧУТЬ ПРИВЕРНУТИ СТРАЙКУЮЧИМ ПОЛІЦАЯМ РОБОТУ

БОСТОН, Мессечузетс, 6. марта. — Кількох членів стейтової леґіслятури задумує внести проект закона, щоби приняти назад на службу бувших бостонських поліцаїв, котрих відправлено за те, що вони вийшли на страйк.

СВАРКА МЕЖИ „БУТЛЕҐЕРАМИ" ДОВЕЛА ДО ВБИЙСТВА

У вівторок рано перед склепом з жіночою одежею Джона Пекорі в Ню Йорку задержався гарний автомобіль, а з нього виступив середних літ мужина, поговорив з властителем кількох хвилин, а опісля, вже йдучи до дверий, вмірив з револьвера до властителя крамниці, вертаючого вже до крамниці, та вистрілив до нього чотири рази. Поранений Пекорі впав на землю та помер за кілька хвилин. Поліція найшла його вже неживим, як держав в руці 170 доларів, котрі, видно, мав намір дати своєму вбийникови. — Поліція каже на основі свого слїдства, що тлом вбийства була сварка межи торговцями „муншайну".

ДОЗБИРАЙМО ФОНД

Негайної Допомоги Рідному Краєви

до суми $30,000!

Вже не богато бракує. Всі громади як подбають як слід, то в недалекому часі збірка буде довершена і перевершена.

Українські громади і товариства!—

Допильнуйте сього найважнїйшого тепер діла, аби скоро американські Українці могли повідомити рідний край, що і сим разом помічі для його боротьби увінчалась успіхом!

НЕБУВАЛА ГОРЯЧКА

Кільканайцять днів тому відставлено до шпиталю в Ескаба, Мишиґен, якусь дівчину, Евелін Лайонс на імя. Дівчина хорувала на запаленє почеревини. Зараз по відставленню її до шпиталя вона задивувала немало лікарів небувало високою горячкою: ординуючий лікар ствердив, що вона має до 114 степенів горячки. Не довіряючи своїм очам, (бо людина дуже рідко може видержати горячку 106 степенів) він позвав других лікарів, щоби ствердили сей небувалий случай. На його просьбу до шпиталю прийшло 5 других лікарів, але кождий з них ствердив, що дівчина справді має таку горячку, яку заноту вав тармометер шпитального лікаря. Опісля вже він самий лічив дівчину, і переконався, що дівчина мала таку горячку через 10 днів за рядом. Деколи вона навіть мала більшу горячку, але термометер лікаря не міг її заноту вати.

НЕ ХОЧУТЬ ПРОПОРЦІОНАЛЬНИХ ВИБОРЦІВ В КАНАДІ

Парлямент в Оттаві відкинув внесенє прогресивного посла Гуда з Брентуу, щоби створити один або більше окрутів, в яких вибиралосяби більше число послів, аби в таких округах випробувати пропорціональну репрезентацію. При голосованю ліберальні посли поділились. Деякі голосували за внесенєм, інші — проти. Проти внесення голосував також один прогресивний посол. Мекбрайд з Бр. Коломбії.

Комісію, що має розглядати проект редистрибуції, по більшено на внесенє премієра Кінґа із 16 на 19 члені.

826 САМОЧИННИХ РОЗСТРІЛІВ В РОСІЇ

Призначена ВЦІК-ком комісія по обслїдуванню самовільних вбивань внесесних трибуналами смертних присудів, коли засуджені внесли подання про удосконалення або про зміну присудів, установила, що самочинними розпорядженнями Державного політичного управління за 1922 рік було приведено у виконаня 826 смертних присудів, з яких 519 припадає на засудженних по політичних справах. Прибільшення вины агентів державного політичного управління в більшости випадків сталось в провінції і 37 випадків передчасного розстрілу припадає на Москву і Петербург. Комісією потягнено до відповідальности за прибільшення влади 24 вищих агентів і начальників провінціональних державних політичних відділів.

В УСІХ СПРАВАХ „ОБЄДИНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ"

проситься відносити не до поодиноких урядників, але до секретаря організації на адресу: „Obyednannye" 136 So. Fourth Street, Philadelphia, Pa.

ЦИҐАНКА АЗА В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Трупа Д. Медова, котра грає стало в Ню Йорку в 5 кр. Нар. Домі на 6-ій вулиці, приїздить на один вечір, перший раз сего року до Філядельфії, у вівторок 13-го марта. Трупа відограє знамениту штуку „Циганка Аза". Ролю Циганки Ази грає знаменита Р. Соловєва, котра до сего часу здобула собі в Америці добру славу і має дуже богато прихильних патріотів, як то кажуть на театральній мові. Циганка Аза недавно відограна трупою Медова в У. Н. Домі мала надзвичайний успіх. — **Дядько Микита.**

НЕВЯДОМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИМ ГЕРОЄМ ЕНДЕКІВ (ВШЕХПОЛЯКІВ)

Перші вістки про вбивство през. Нарутовича викликали будні таке загальне обурення, що ендецька преса не посміла підписатися під вчинком Невядомського. Одностайно відрекалась убийника, лайчи його божевільним та ісинуючи йому мотиви особистої пімсти. Згодом одначе ендецька преса почала змінювати фронт. Оказаних статті про особу Невядомського й дуже точні звіти з його промов на суді. Тепер — після виконання засуду на Невядомськім, — ендики вже цілком сміло признаються до нього. Відбуваються заупокійні богослуження за душу Невядомського в костьолах прибраних чорним кіром, на яких є присутні навіть — приватні школи. „Після скінчення молитов-загомонти з грудей тисячної юрби слова молитви-прийняти: „Не ржуцім зємі сконд наш рудї", — так описує „Слово польске" набоженство в львівській катедрі. „Замість квітів на гріб Невядомського" збираються фонди шпр. на будову дому „Розвою" ім. Невядомського, на стипендії ім. Невядомського в роді відомого фонду Нобля і т. д. Замітне, що жертводавці не подають своїх повних назвиск, є це анонімова апотеоза, до якої поки-що ніхто не має відваги отверто признатись. Кілька великих балів найбільш достиґнованого товариства Варшави перервано в ночі 30. м. ст. січня, в яку відбутись мала екзекуція. Засїдання міської ради у Варшаві, в день виконання присуду — відкликано. І т. д. і т. д.

ЛЯХИ ЗАБИРАЮТЬ НАСИЛЬНО ДІМ СОЙМУ У ЛЬВОВІ

Освітна комісія польського сойму признала соймовий будинок у Львові на власність польського університету. За признанням голосували: „Кіена". Визволенє. П. П. С. і Н. П. Р.

Від імени українського Парляментарного клюбу пос. Козубський зголосив права Українців на соймовий будинок у Львові.

Проти віддання цього будинку польському університетови промовляв теж представник Жидів Левін.

Людовець Павловський заявив, що варшавський сойм не має права розпоряджатись будинком, збудованим з фондів автономічного податку, плаченого не лише Поляками але й Українцями. Промовець жадав щоб соймовий будинок перейшов на власність того спільного автономічного органу для трох „воєвудств" східно-галицьких, якого створенє передбачує проект, недавно внесений у цій справі до сойму людовцями. Міністер освіти Міклуховський. Поморськіи заявився за признанням соймового будинку польському університетови, бо міністерство готове створити окремий український університет, але з української сторони ще ніхто не зголосився в цій справі.

КРАСІН ПРО ВІДНОШЕННЯ ДО ЗАКОРДОННОГО КАПІТАЛУ

Московська совєтська преса передає зміст промови, виголошеної Красіном перед відїздом з Італії на банкеті, який був виданий на його честь представниками італійської великої промисловости. Між іншими Красін сказав: „Становище російської промисловости під теперішню хвилю треба визнати критичним і для її порятунку треба притягнути закордонний капітал. В попередні роки, совітська влада хотіла утворити в совітській Росії упривілейоване становище для англійського капіталу. Проте тепер з огляду на зміну англійської політики що до совітської Росії і перш за все з огляду на англійську політику на Близькому Сході не може бути й мови про таке упривілейоване становище англійського капіталу. Ми потребуємо перш за все кредиту закордонних банків, який би дозволив нам заняти взаємини з закордонними фірмами. Нам потрібні також кредити для фінансування нашої великої промисловости. Ми стоїмо за те, щоб закордонний капітал взяв безпосередну участь в налагодженні російської промисловости".

АЛЯНТСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ АМБАСАДОРІВ В ПАРИЖІ МАЄ НЕБАРОМ ВИРІШИТИ ДЕРЖАВНЕ СТАНОВИЩЕ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ

ЛОНДОН, 5. марта. — В тутешних політичних кругах оповідають, що небаром заноситься, що знову нафта вплине на вирішенє одної частини Европи, яку оставила без остаточного вирішення алянтська мирова конференція в Парижі.

У сій справі виявили глибоко інтерес американські й англійські.

Алянти вкінці постановили згодитись на остаточне вирішенє справи Східної Галичини й европейські держави нагло дуже сею справою заінтересувались.

Британські власники копалень нафти дуже занепокоїлись торговельними договорами Франції й Італії з Польщею, в яких вона їм признала важні нафтові концесії.

Злучені Держави не брали участи в спорі через свого представника в алянтській Конференції Амбасадорів в Парижі, Майрона Т. Герріка, але тут звісно, що бувший американський державний секретар, Бейнбридж Колбі, заступає сильну американську нафтову групу, котра дуже інтересується остаточним державним становищем Східної Галичини.

Тут запевняють, що Колбі має небаром прибути до Европи і постаратись о послуханє перед Конференцією Амбасадорів, котрій поручено вирішенє галицького питання. Деякі з його приятелів в Лондоні запевняють, що він вступить яко оборонець малих народів і їх права самим постановлять про скоку долю, а при сьому і нафтових концесій для американської нафтової групи.

ЗАПИТ У СПРАВІ ЛЯЦЬКОЇ НАСИЛЬНОЇ РЕКРУТАЦІЇ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ В ІТАЛІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ

РИМ, 13. лютого. — Посол Прунотто поставив в Італійському парляменті до правительства слідуючий запит у справі польської примусової рекрутації у Східній Галичині:

Запитую отсим міністра закордонних справ, чому алянтські держави не інтервенюють у справі польської примусової рекрутації горожан Східної Галичини, яка перемінилась в нечуване польованє на людий і недавно викликала кроваві бої, яка є насміхом над мировим договором і найпростійшими людськими правами.

ЛЯХИ УВЯЗНИЛИ В ТЕРНОПОЛІ 56 УКРАЇНСЬКИХ ХЛОПЦІВ У ЗВЯЗИ ЗІ СВОЄЮ НАСИЛЬНОЮ РЕКРУТАЦІЄЮ

ЛЬВІВ, 14. лютого. — Тутешній український дневник „Громадський Вістник" оголошує поіменну лісту 56 Українців, головно студентів університету й учительської семинарії, котрих ляцька окупаційна влада увязнила у звязи з насильною рекрутацією до ляцького війська у Східній Галичині.

Всіх увязнених поміщено в тернопільській тюрмі.

НІМЕЦЬКИЙ ПРЕМІЄР КАЖЕ, ЩО НІМЕЧЧИНА ПЕРЕД ФРАНЦІЄЮ НЕ УСТУПИТЬ

БЕРЛІН, 6. марта. — Нині виголосив в німецькому парляменті канцлер Куно промову у справі наїзду Франції на Руурщ.

Він заявив, що наїзд Франції приніс їй невдачу. Німеччина, казав він, мусить видержати й не уступити, а побідить кризиса певно. Колиб пізніше прийшло до переговорів з Францією, то Німеччина говорила би з нею як рівноправна сторона.

Вкінці він осудив французьку розбої в Руурщині.

Його промову приняла німецька публика переважно з вдоволенням.

• ФРАНЦІЯ ХОЧЕ ПОКИНУТИ ВЕЛИКУ БРИТАНІЮ

ПАРИЖ, 6. марта. — Французькі урядовці мають плани окремого мирового договору з Німеччиною, в якому Англія не брала би участи.

Вони хотіли-б, щоби Франція удержалась і надалі на нападених німецьких землях, але притім поробила би Німеччині ріжні інші уступки. Се, кажуть, довело би до тривкого миру в Західній Европі.

ТУРКИ ВІДКИНУЛИ ЛОЗАНЬСКИЙ МИРОВИЙ ДОГОВІР

ЛОНДОН, 6. марта. — Турецьке національне зібранє (парлямент) в Анґорі (в Малій Азії) відкинуло алянтський мировий договір з Лозанни, але рівночасно поручило своєму правительству далі працювати для миру з алянтами.

ЗАКРИПЛЕНЄ ІРЛЯНДСЬКОЇ ВЛАДИ

ДАБЛІН, столиця Ірляндії, 5. марта. — В тутешних урядових кругах заявляють, що ірляндське правительство вкінці укріпилось і здобуло силу та покажанє, а натомість республиканські повстанці вже розвили свої сили, які вже нині на вичерпанню. З уваги на те заповідають, що Ірляндія небаром побачить повну побіду свого правительства над повстанцями.

ВИМИРАЮЧА МОСКВА

МОСКВА, 5. марта. — Смертність в Москві торік знову перевисшила число уроджень.

Тут померло торік 41,107, а вродилось тільки 35,166.

Большевицькі урядовці кажуть, що найбільша смертність була серед збігців, які прибули до Москви.

ЕГИПТЯНИ КИДАЮТЬ БОМБИ В БРИТАНСЬКИХ ЖОВНІРІВ

ЛОНДОН, 5. марта. — З Каїро, в Египті, доносять, що там Египтяни кинули бомби біля британської головної військової кватири і на площі, де були британські жовніри. Бомби будинку не ушкодили, але на площі ранили кількох жовнірів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents the copy.
One year ... $ 7.00
Six months ... $ 3.75
Three months ... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.
One year ... $10.00
Six months ... $ 5.00
Three months ... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА. Поодиноке число три центи.
На рік ... $ 7.00
На пів року ... $ 3.75
На три місяці ... $ 2.00
В Джерзи Сити і заграницею.
На рік ... $10.00
На пів року ... $ 5.00
На три місяці ... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи"і 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Ва оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

В ЧІМ НАЙБІЛЬША НЕБЕЗПЕКА ДЛЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ?

Польському кольонізаційному пляновн, який переводиться в житте від початку польської окупації у Східній Галичині в 1919 р., протягом перших двох літ удалось поділити 160,000 акрів, себто одну четвертину цілого земельного припасу Східної Галичини, поміж кольоністів спроваджених з глибини Польщі. Коли взяти під увагу, що 1) густість населення у Східній Галичині досягала в 1910 р. 248 осіб на квадратовий кільометр; 2) що 79.8 процент корінних хліборобів — згідно з офіціяльними датами з 1902 року — не було всилі удержати себе на своїх малих обістях, а 502,000 селянських родин було залежних від поділу літифундій для їх самого лише істновання; 3) що в Галичині нема ні промислу ні торговлі, які були би всилі підтримати пів міліона голодних землі українських родин, тоді побачимо, що наслідки польського кольонізаційного пляну є страшні і небезпечні для українського народу в Галичині.

Значить ЗЕМЛЯ, рідна земля, ся підстава істновання народу є в небезпеці. Гроза грабунку землі се небезпека загибелі українського народу.

І справа землі передівсім наказує Українцям ніколи не відступити ані на волос від оборони самостійности Галичини. Бо лише в самостійній Галичині у злуці з Києвом оборонимо рідну землю.

ВІДНОВЛЮВАННЄ ЦАРСЬКО-ФРАНЦУСЬКОЇ УГОДИ?

Визначний французький політик Андре Тардіє виступив недавно зі заявою, що французький уряд думає вислати до Москви комісію не лишень економічну, але й політичну. Каже сей політик, стоячий близько провідних французьких політиків, що хоча уряд і заперечить сю вістку, мимо сього вона є правдивою.

Так і треба її справді брати. Французькі політики, котрі не глядають за ніякими засадами, а лишень за зростом своєї сили, мають досить причин старатися о зближення до Росії. Хоча вони нині добре свідомі того, що покищо на европейській суші нема ніякої сили, якаб їм дорівняла, всеж таки вони не перечисляються, що за кілька літ ціла ситуація може виглядати зовсім інакше. І Франція сама, і Франція зі всіми своїми льокаями: Румунією, Польщею та Югославією, нині необмежена диктаторка в Европі, за пару літ може опинитися в положенню слабшого проти обєднаної сили Німеччини та Московщини. З тої причини практична французька політика зміряє до відорвання Московщини від Німеччини та до відновлення московсько-французької угоди, яка в минувшині вже раз причинилася до побиття Німеччини Францією.

З московського знов боку слідно, що відновленне московсько-французької угоди не конче булоби проти московських бажань. Наслідники царя так само практичні політики, які стремлять до всего, що збільшає їх силу. Як самодержавний цар не стидався робити союз з републиканською Францією, так і московські псевдо-комуністи не мають нічого проти союза з французькою буржуазією, коли лишень тим чином вдалося їм позбавити Польщу щирої французької допомоги. Поки се не станеться, ослаблена внутрішною розрухою Московщина буде проти Польщі подзвенькувати шаблею, але на війну відай не рішиться.

ЛЯХИ БОЯТЬСЯ ВІДПОЛЬЩЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ МІСТ.

Варшавська вшехпольська газета „Ржечпосполіта" у виданню з 31. січня с. р. пише так.

Спілка звісних вже віддавна „вархолів", б. посол Будзиновський, о. Куницький, свіжо спечений Українець Преторіюс і кількох інших мало звісних опанували чисто станове товариство „Міщанське Брацтво" і намірюють утворити з нього нову політичну організацію, якої цілию є відбудоване України через українське міщанство по містах і місточках. Недавно відбулась довірочна нарада Організаційного Комітету того Братства при участи відпоручників з Тернополя, Перемишля, Станиславова, Дрогобича, Каменки Струмилової, Левандівки, Клепарова, Знесіня і Замарстинова. На тій нараді на внесенне д-ра Біляка ухвалено рід резолюцій, дотикаючих нової організації. Нова організація вже у своїм зародку станула на непримиримім становищі супроти евентуального польсько-українського порозуміння, а нагінка її проти д-ра Бачинського за його мнимо угодові тенденції вказує, якою дорогою поведуть її п. Будзиновський і тов. Особливу увагу треба звернути на охоту втягнути до тої акції міщанство Волині і Холмщини. По переведенню організаційних праць пляниується скликанне до Львова конгресу міщан з усіх земель, названих ними Західною Україною.

Не диво, що ляхи бояться відпольщення українських міст, бо дотепер тамошній напливовий польський і польщений жидівський елемент був підставою їх політичної влади на українських землях. Але зі зростом української свідомости та економічного добробуту Українці випруть напливовий польський елемент і повалять його політичну силу.

Вже досить Українці зазнали від польського елементу по містах, котрий помагав Польщі напасти на Східну Галичину. На будуче сього не сміє бути.

МІЖ ДВОХ ОГНІВ.

Французько-німецький конфлікт і Польща. — Париж поливає, а Берлін сушить. — Східногалицький атут. — Смертельна небезпека — і папіровий меч.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Критичне положенне, яке утворилось в Европі по обсадженню Поруря Французами, не могло не відгукнутись у Варшаві. Відгук вийшов аж занадто сильний, так що тонкі ніжки, на яких тримається польська держава, ледве-ледве під ним не підломилися.

Ще перед тим, як Франція відважилась на свій останній рішучий крок, французький посол у Варшаві „дискретно" запитав польський уряд, чи візьме Польща участь у задуманій акції. Властиво, то було навіть не запитанне, а „дружня порада": ми вибираємось в похід — отже будьте й ви напоготові. При чисто васальним становищі Польщі супроти Франції тут, звичайно, нічого більше не лишалось одповісти, як: „слухам, пане!"...

В якій формі мала виявитись участь Польщі в новій французькій афері? Очевидно, що насамперед в охороні східної границі, щоб перешкодити евентуальному зєднанню совітської Росії з Німеччиною. Далі Польща мала-б дати своїх гірничих робітників для Поруря на случай неминучого конфлікту з німецькими робітниками. Нарешті Польща могла-б стати Франції у пригоді ріжними дрібними послугами.

Хоч Франція має змогу просто приказувати Польщі, а не просити її, проте „для певности" польському вихованкови було пообіцяно й деякі „ласощі" за добру поведінку. Першою обіцянкою була — нова позичка. Другою — **полагодженє східно галицької справи в бажанім для Польщі дусі.**

Нема нічого тайного, що не стало-б явним. Так і ці таємниці позалаштункових франко-польських пертрактацій виявились тепер з повною відвертістю. У Варшаві, Берлині, Парижі й Москві про ці „таємниці" тепер цвірінькають усі горобці на всіх стрихах.

Настав і момент обсадження Поруря Францією. У перших днях обидва головні противники не звертали уваги на те, що діється у Варшаві, бо обидва були заняті безпосередно один другим. Тому Варшава могла в тих перших днях накричатися й набрязчати шаблею до схочу. Вона це й зробила без найменшого почуття міри, віддавшись цілковито на волю свого рознузданого темпераменту.

Та „недовго Бартек воював". По перших горячих днях настав період упертої й затяжної позиційної війни у Поруню, і тут обидва головні противники пильнійше приглянулись до варшавських настроїв. Приглянулись — і під тими поглядами варшавська войовничість завяла, не встигши розцвісти.

Франція почала натискати, щоб Польща більш активно виступила. А тимчасом з Москви приїхав до Варшави німецький посол при совітськім уряді гр. Брокдорф Ранцау. Побув він у Варшаві пару днів, зорієнтувався у місцевих настроях, дав декому дещо зрозуміти й поїхав з німецьким послом у Варшаві Раутером до Берліну. Треба мати на увазі, що дорога з Москви до Берліну лежить зовсім не через Варшаву, а через Ригу, й цею останньою дорогою гр. Брокдорф поїхав назад до Москви. Але очевидно, що він мав полагодити у Варшаві деякі дуже пильні справи, коли не побоявся такого далекого обїзду.

Отох обидва німецькі дипльомати виїхали з Варшави до Берліну, й по їх одїзді настрій у польських політичних кругах круто змінився. Не чути стало крику й брязчання шаблею, а зате почулись тверезі й розважні годоси, що Польщі не треба, вязатись ні в які авантури, що її найбільше треба дбати про свої відносини зі своїми „найблизчими сусідами" й т. д. Лише це все настало трохи зпізно, й свій вийовничий запал, проявлений у перших днях руурської акції, Польща таки мусіла тяжко відпокутувати.

Сталось ще при допомозі деяких хитрих махинацій на берлінській, гданській і варшавській біржах. Цікава річ: у перших найбільш критичних днях французького походу на Поруре німецька марка трималась досить твердо. Лише потім, коли боротьба за Поруре вступила в нову й здавалось прихильнійшу для Німеччини фазу, німецька марка почала раптово й катастрофічно падати. Доляр дійшов до 20, потім до 30, потім до 40 і нарешті навіть до 50 тисяч нім. марок. Здавалося, що німецький марці прийшов „капут".

Ляхи страшенно тішились цим спадком. Радісно вони пісали: „польська марка вже зрівнялася з німецькою", „польська марка вже перегнала німецьку!"... Потіха це була цілком неслушна, бо хоч німецька марка й наздогнала польську, але потягнула й останнюю за собою в прирву. Так що, коли доляр у Німеччині був дійшов до 50 тис. марок, то за кілька днів він дійшов також у Польщі до цеї самої висоти.

Тут почалось щось незрозуміле й для Польщі дуже прикре. З того самого раптовіщо, як почався спадок німецької марки, так несподівано почався й відворотний процес. Доляр, який щойно коштував у Берліні коло 50 тис. марок, спустився на 40, потім на 30, а нарешті й на 20 тисяч, а в останніх днях навіть низче. А в Польщі як доляр забрався на висоту 50 тис. марок, так він там і донині залишився.

Це була для Польщі дуже сувора, але заслужена наука. Берлін показав Варшаві, що курс німецької марки залежить не самих Німців, але курс польської марки — не від Поляків, а знов таки від Німців. Німецька марка привела польську до прирви, сама повернула назад, а польську там і покинула. Так сумно скінчилася польська радість з приводу того, що „польська марка зрівнялася з німецькою"...

Париж виступив на поміч. Через польську пресу пішли потішаючі звістки, що Франція дає Польщі нову позичку в 400 міліонів франків. Проте польська марка не поправляється, бо Париж поливає цю кволу рослину, а Берлін сушить. А руйнувати все лекше, ніж будувати. Та й мало сили має Франція, щоб будувати, бо власні її грошеві справи стоять досить кепсько.

Так Польща зі своїми смертельно хорими фінансами опинилась між двох огнів. Так саме між двох огнів вона опинилася з другою смертельною недугою на своїм державнім тілі: зі справою Східної Галичини.

Як було зазначено вгорі, Франція й апочатку руурської акції була пообіцяла Польщі за її поміч полагодженне східно-галицької справи на її користь. Чи мала вона право давати цю обіцянку й чи могла-б вона її додержати — на цім тут не залежиться. Досить того, що як Німеччина звела на нівець фінансову французьку обіцянку, так звела на нівець східногалицьку обіцянку друга польська сусіда — совітська Росія.

Не може бути сумніву, що червона Москва протягує свої лапи до Східної Галичини не в інтересах нашого краю, а в користь власних інтересах. Совітській Росії залежить не на тім, щоб визволити Сх. Галичину, а на тім, щоб завести й там „комуністичний рай" на зразок вже запровадженого на совітській Україні. Для большевиків Сх. Галичина є ворітьми, крізь які може пійти поширенне „світового пожару" на Захід. Коротко кажучи, ця для них не субєкт, а обєкт, не предмет, а підмет.

Однак, з тих чи инших міркувань, а большевики не спускають свого пильного ока зі Східної Галичини. У даним випадку вони також поспішили перехрестити польсько-французькі позалаштункові умови рішучим виступом. Була це заява заступника „наркоміндела" Литвинова, що ревакуація горожан Східної Галичини з Московщини до Польщі мусить бути спинена, бо Сх. Галичина до Польщі не належить. Рівночасно поведено на совітській Україні енергійну агітацію на тему: „Східна Галичина". І нарешті до цього всього ще прийшов факт відїзду до Москви представників східногалицького уряду Брайтера і Коссака з якоюсь „таємничою місією" від през. Евг. Петрушевича.

Про цю „таємничу місію", як і про большевицькі заміри що до Сх. Галичини, можна бути тої чи иншої думки, але одно треба признати: збіговисько всіх цих фактів переконало Варшаву, що „полагодити" справу Сх. Галичини поза спиною цілого світу, лише шляхом довірочних переговорів з Францією, ніяк не дасться. І даремно славнозвісний Домбскі, автор ризького миру, старався оноді розвити добру міну при злій грі, заявляючи в соймі, що „справа Сх. Галичини має бути вже в найблизчих днях остаточно розглянута радою амбасадорів (?) і натурально (!) на користь Польщі". Сумніваємося, чи сам Домбскі вірив власним словам, а що сойм йому не повірив — це видно з резигнаційних відгуків польської преси.

Щоб хоч трохи вратувати прикру ситуацію, сойм ухвалив резолюцію того самого Домбского про конечність негайного затвердження східних границь Польщі. Легко сказати: конечність. А як примусити великі держави зробити те, що Польща вважає для себе конечним?

На кождий випадок обидві французькі обіцянки наразі не принесли Польщі нічого, крім великих прикростей. Фінансову „направу" перехрестив Берлін, а державно-територіяльну „направу" перехрестила Москва. А Париж тимчасом натискає все більше!

Велика кріза, під знаком якої опинилась Европа під нинішню хвилю, отже відбилась поки що найтяжче на Польщі. У боротьбі великих европейських чинників вони опинилась як між молотом і кувалдом. Кождий удар, звернений нібито в цілком иншу сторону, падає на її безборонну й дурну голову. Кому-кому, виходить, а куцому достається!

Берлін, 19. лютого. **Радянин.**

ВІДРОДЖЕННЯ.

З лона муки
Вийшли згуки.
Співи радости й чудес, —
Розкувались наші руки,
Рідний край повстав, воскрес.

Ще червоні
Крови грони
Сяють в страдницьких вінках,
Та дріжать царські корони,
Що зміцнилися в віках.

В ясні далі
Підуть жалі,
Згине брязкіт ланцюгів,
Хоч проклята злобність сталі
Творить пекло з наших днів.

Десь у полі
На роздолі
Бог Баал справляє баль, —
Нищить, трощить нашу волю
І в туманах сіє жаль.

Чорні гноти
Без утоми
Скрізь шаліють... і ревуть
Ще останні буреломи,
Хоч ясніє в пітьмі путь.

Та не згине,
А з руїни
В час оплаканих негод,
За одвічну честь Вкраїни
Встане Велетень-Народ!...

Олесь Полішук.

UKRAINIAN CHORUS GIVES MUSICAL TREAT

A fair sized audience, which made up in spontaneous enthusiasm what it lacked in numbers, attended the concert given in Kalurah temple last night by the Ukrainian National Chorus. Ensemble singing of the kind rendered by this chorus has rarely, if ever, been heard in Binghamton. The hearty applause at the conclusion of every number on the program was a revelation to those music lovers of the city who habitually attend affairs of this kind. The foreign colony of Binghamton was well represented in the audience which also included a large group from the city's vocal and instrumental talent.

The members of the chorus, dressed in the brilliantly colored and artistically designed national costumes of their country, were an attraction in themselves and a delight to the eye. Their excellent rendition of the wide range of selections on the program under the able and finished leadership of their director, Professor Alexander Koshetz, who composed several of the numbers sung last night, left nothing to be desired. Repeated and insistent demands for encores were appreciatively acknowledged and brought response in the form of additional selections which showed the wonderful versatility of the chorus. The power and volume of tone produced by these singers, at times approaching the sonorous and beautiful strains of a pipe organ, proved an agreeable surprise to their auditors whose delight seemed almost unbounded.

It was a concert thoroughly pleasing and entertaining and the return of these artists to Binghamton at some future time will be anticipated with delight by music lovers of this city.

(The Binghamton Press, Feb. 27, 1923)

ДЕ БУДЕ УКРАЇНСЬКИЙ ХОР В МАРТІ

9th Allentown, Pa., Lyric Theatre
11th Fall River, Mass., Matinee, Empire Theatre
12th Boston, Mass, Symphony Hall
13th Bridgeport, Conn., Pack Theatre

У СПРАВІ АРЕШТІВ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Український Червоний Хрест вислав до Міжнародного Червоного Хреста в Женеві такий меморіял:

Український Червоний Хрест сим дозволяє собі звернути увагу Міжнародного Червоного Хреста, як доглядача принципів гуманности і людскости, на події, які розгорнулись у сучасну хвилю у Східній Галичині й надіслати в прилозі ті матеріяли, яких Міжнародній Червоний Хрест ще не має у своїм розпорядженню. Український Червоний Хрест уважає, що підносячи протест проти насильств, які творяться у Східній Галичині, він робить у повній згоді з основними принципами, покладеними в основу діяльности національних гуманітарних організацій, які входять у Міжнародній Червоний Хрест і які знайшли собі чудовий вираз у словах генерального секретаря Норвежського Червоного Хреста, який сказав на останній Міжнародній Конференції, що одно з головних завдань національних Т-в Червоного Хреста — се „намагатися зробити зрозумілими всім країнам і народам, що змагання між нациями повинні розвязатися справедливістю, а не силою".

Четвертий рік уже тягнеться окупація Східної Галичини Польщею. Хоча по сен-жерменському договору суверенні права на Східну Галичину залишилися за державами-переможцями, одначе фактично за весь минулий період не зроблено ні одної спроби котрої польської окупації. На протязі цілих чотирох років тяглося безконтрольне господарюванне польської влади; крок за кроком польська влада ініціла всі національні пориви і якіб то не було просвітки національної культури. Українські школи замикано, українські діячі йшли до вязниць без усякого розбору, лиш тому, що вони Українці. Йшли масові арешти українських учителів; инших висилано з Галичини до Польщі, а на їх місце приходили учителі Поляки. Деякий образ про стан української школи у Східній Галичині дають слідуючі цифри: польських університетів є 2, українського ні одного, польських ґімназій — 35, українських — 5, усього шкіл у Східній Галичині (в 1920-21) — 3802, з них польських — 1872, українських — 1930, тоді, як усього лише два роки тому польських було 1537, а українських 2612, (т. є. за два роки кількість українських шкіл зменшилась на 682).

Систематичне, вперте гноблене Поляками всякого прояву національного почуття, всякого виявлення національної культури з одної сторони, вперта мовчанка цілого цівілізованого світа з другої довели до того, що за останні часи що-раз частіше українське населенне стихійно протестує проти польського пригноблення. Але разом із сим зміцнились і репресії польської влади проти українського населення. Відбуваються масові арештовання. До якого апогею дійшла вакханалія арештовань, видно зі залученого списку (додаток № 1 213 арештовань за 4 дні). Та се лиш незначна частина всіх переведених арештовань, більшість яких (особливо по селах) лишилась невідомою суспільности. Арештують усіх (по відомостям преси число арештованих за вересень-жовтень досягає 15.000) душ) старців та молоді, інтеліґенції та селянства. Вся Галичина залита карними загонами й жандармерією. Яскраву картину стану у Східній Галичині малює низче приведений витяг (одиноді рядки, що не викреслені цензурою) з отвертого листа „групи українських діячів" („Свобода" ч. 9. з 8 XI, додаток № 1).

В останні часи се відношенне дійшло до остаточного напруження. Польська влада на протязі одного тижня зробила масові арешти по містах Східної Галичини, заповнюючи вязниці тисячами жертв: мущин і жінок, професорів, учителів і адвокатів, докторів, інжинірів, священиків, студентів, ремісників, робітників, міщан і селян — людей ріжного віку, навіть недорослу шкільну молодь. Арештованим не подається причин арешту; без усякого права тримають їх цілими тижнями без допиту в голоді й холоді; поліції, а також заряд вязниць, допускаються ріжних знущань над увязненими, навіть побоїв і проліття крови, що потверджують зізнання тих, які бачили все те на власні очі.

Заарештовані, не маючи можности дочекатися слідства, уладжують голодівки. Арештується людей цілком не причасних до політики (Петро Холодний — голова гуртка діячів українського мистецтва, Федір Дудко — письменник, Андрій Головка — театральний критик, поети Роман Купчинський, Василь Бобинський) і багато инших.

Арештовані голодують цілими групами. В коломийській вязниці голодували студенти: Юрко Мелимук, Петро Демчук, Михайло Петруняк, Василь Бойчук, Дмитренко і Степан Савочка. Під час арештів польський комісар Ясевич наказував роздягати студентів до гола. При допиті їм приставляли до грудий багнети й таким чином домагались признання. Заарештованих бють смертельно (студент Яцура).

Всі переховані вище факти насильств польської окупаційної влади над українським населенем Східної Галичини — лиш невелика частина фактів, які творяться день у день. А тих відомих і невідомих фактів є безліч.

Український Червоний Хрест має певність, що Міжнародній Червоний Хрест відгукнеться на стогони пригнобленого чотириміліонового народу і своїми компетентними протестами в імя гуманности і людськости перед обличчем усього цівілізованого світа положить кінець його стражданням і утискам.

Як тимчасовий конкретний засіб Український Червоний Хрест запропонувавби негайну висилку до Галичини Спеціяльної Комісії Міжнародного Червоного Хреста, яка малаб допомогти Українцям, що томляться в тюрмах.

ЗАГАЛ НАЙРАДНІШЕ ПРИЙМАЄ ЗВИЧАЙНІ СРЕДСТВА ДО ЧИЩЕННЯ ЗУБІВ.

Кажеться, що з кождим днем проголошують що раз нові способи чищення зубів. Одні подають острий порошок до стирання, другі сильну хемічну мішанку, як одно як і друге шкідливо впливає на зуби і м'ясні устні.

Доказано, що люди прихильні найменше шкідливому способови чищення зубів.

„Удержати зуби в доброму стані, се не секрет — говорить один дентист — належить лише удержати їх чистоту. Остання їзда, що втискаються між зуби, є причиною зубного запалення. Хробаже мати здорові зуби — добре здоровлє, повинен чистити їх після кождої їзди і перед спанням. Дентист не дуже радо вириває зуб. Він радитиме коли чоловік що найменше раз на пів року дасть оглянути і справити стан зубів.

Colgate's Ribbon Dental Cream — се найкраще средство до чищення зубів. Головні складники його се: крида, чистий рослинний олій. Ота мішанка є достаточна для вичищення зубів, без добавки острих порошків та шкідливих хемікалів, які руйнують устну яму і горло.

Фабриканти згаданого препарату для чистоти зубів стараються проголошенням в чужинецькій пресі поліпшити смак і запах і курсу зубів та впливати на кращий стан здоровля людського. Результат отсего шляхотного змагання пояснається в будучині.

Найбільше сьогодні дентистів являється за Colgate's Ribbon Dental Cream.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Отсим повідомляється членів і членинь Товариства Помочи Письменникам, що щорічний мітинг відбудеться в суботу, дня 10. марця в Гаючка гали під ч. 839 С. Брод стр., точно о годині 7. вечером. Присутність всіх членів єсть конечна з згляду на велике число листів від письменників і осіб просьб з ріжних закутин Европи. Тут всі члени мусять бути присутні, бо справи суть не малої ваги. Рівнож контрольна комісія здасть справоздання з діяльности. Рівнож повідомляється, що хто хотів би вступити до товариства, най запишеся прийшовши на мітинг. Вступ $2.00, а членські вкладки місячно по 25 цнт., на рік $3.

ЗА УРЯД ТОВ. П. П.:
І. Бородайкевич, предс.
І. Маслик, касієр,
В. Гаєй секретар.

ПРИЗНАНИЙ

— НАЙБІЛЬШЕ ПОСТУПОВИМИ МІРІЛАМИ ЩОДО ЧИСТОТИ І ЗДОРОВОСТИ ОДНИМ З НАЙЛІПШОГО МОЛОКА ДЛЯ ДОМАШНЬОГО УЖИТКУ—БОРДЕНА РІД А.

ЗАМОВЛЯЙТЕ МАСЛО І ЯЙЦЯ У ДОСТАВЦЯ МОЛОКА БОРДЕНА

BORDEN'S
Farm Products Co. Inc.
Telephone BERGEN 1127

ПРО КІЛЬКА НОВИХ КНИЖОК.

В отсій статті хочу звернути увагу читачів „Свободи" на кілька нових книжок, які видало українське видавництво „Українське Слово" в Берліні.

Найперше згадаю про велику наукову працю професора Українського Вільного Університету в Празі **Дмитра Дорошенка: „Славянський світ в минулому і сучасному"**

Автор сеї праці відомий в українській літературі з численних праць з української історії, історії української літератури й публіцистики. Відомий він також як політичний діяч. За російського тимчасового правительства (Керенського) був якийсь час губернатором тих частий Галичини й Буковини, які знаходилися під російською окупацією, потім був комісарем Української Центральної Ради в Чернигівській губернії а також був одержав місію скласти кабінет після першого уступлення Винниченка, в кінці за Гетьмана Скоропадського був якийсь час міністром заграничних справ.

Праця, про яку пишу, обнимає три томи.

В **першім** томі (стор. 239) крім передмови від видавництва й від автора і загальної статті „Славянське племя" говориться про Білорусів, Болгар, Великорусів, Кашубів і Лужицьких Сербів, в **другім** томі (стор. 258) про Поляків, Сербо-Хорватів, Словаків і Словінців, в **третім** томі (стор. 263) про Чехів і Українців. При кінці третього тому поміщений поіменний показчик до всіх трьох томів.

Кождий славянський нарід описаний таким способом, що автор подає його територію, статистику, історію й історію літератури, обнимаючи в тих розділах ціле життє й розвиток народу від найдавнійших часів до наших днів. Скрізь поділана також література, з якої автор брав свої відомости і яка може читачеви послужити до дальших студій.

Цінність праці Дорошенка така очевидно, що не треба богато про се говорити. Додати тільки треба, що праця писана так легко й доступно, що кождий середно освічений читач може з неї користати.

Далі хочу звернути увагу на отсю книжку: **Струни**, антологія української поезії від найдавнійших до нинішних часів, для вжитку школи й хати влаштував **Богдан Лепкий.**

Сей цінний вибір української поезії обнимає дві частини: **перша** частина (стор. 239) обнимає час від „Слова о полку Ігоревім" до Івана Франка, **друга** (стор. 296) від Івана Франка до найновійших часів.

В **першій** частині поміщені поезії отсих авторів: Слово о полку Ігоревім (у переспівах Лепкого, Мирного, Шевченка і Щурата), Народня пісня (всі роди українських народніх пісень від найдавнійших часів), Іван Котляревський, Петро Артимовський Гулак, Левко Боровиковський, Євген Гребінка, Маркіян Шашкевич, Микола Устіянович, Яків Головацький, Панталеймон Куліш, Амросій Метлинський, Віктор Забіла, Михайло Петренко, Олександер Афанасієв-Чужбинський, Петро Кузьменко, Яків Щоголів, Осип Юрій Гординський-Федькович, Леонід Глібів, Степан Руданський, Василь Мова (Лиманський), Олександер Кониський, Микола Вербицький, Сидір Воробкевич (Данило Млака), Михайло Старицький.

В **другій** частині: Іван Франко, Петро Ніщинський, Панас Мирний, Марко Мурава, Іван Манджура, Олена Пчілка, Плятон Панченко, Володимир Навроцький, Володимир Масляк, Максим Славінський, Андрій Бобенко, Іляріон Грабович, Борис Грінченко, Микола Кузьменко, Уляна Кравченко, Михайло Бачинський, Климентина Попович-Боярська, Григорій Керженко, Марія Загірня, Мусій Конопенко, Одарка Романова, Володимир Самійленко, Сергій Шелухин, Дніпрова Чайка, Іванко Грабовський, Іван Липа, Петро Залозний, Олександер Колесса, Осип Маковей, Микола Чернявський, Людмила Старицька-Черняхівська, Микола Філянський, Агафангел Кримський, Сильвестер Яричевський, Микола Вороний, Василь Щурат, Леся Українка, Теодот Галіп, Іван Стешенко, Спиридон Черкасенко, Олександер Козловський, Надія Кибальчич, Богдан Лепкий, Петро Карманський, Василь Пачовський, Олександер Олесь, Григорій Чупринка, Степан Чарнецький, Людмила Волошка, Іван Ганни Буцманюк, Олекса Коваленко, Пилип Капель-Городський, Іван Іванович Огієнко, Микита Шаповал, Христя Алчевська, Михайло Жук, Мирослав Капій, Остап Луцький, Марійка Підгірянка, Роман Купчинський, Павло Тичина, Олесь Бабій, В. Бобинський, Корнило Устіянович, Мелетій Кічура, Микола Голубець, Лев Лепкий.

При кождім авторі поданий короткий **життепис**, а також **потрети** деяких авторів.

З книжок на новочасні громадські теми заслугують на увагу:

Спомини утікача, Володимира Леонтовича. Автор, український письменник і громадянський діяч, перед революцією великоземельний власник, описує свої враження, як він тікав перед большевиками з місця на місце і в кінці опинився на чужині.

„Життє й відносини на Радянській Україні і „Голод на Україні", Іван Гарасимовича. Автор, перед війною один з провідників народнього учительства на Буковині, був на Україні ще з австрійською армією і опісля остав там довший час, також за радянської влади. Життя й відносини на Радянській Україні описує він по части з власного досвіду.

З поля повісти треба згадати отсі новини: Володимир Бирчак, **Василь Ростиславич**, історична повість у двох томах. —Володимир Леонтович. **Хроніка родини Гречок**, роман в шести частинах.

Крім нових авторів „Українське Слово" видає збірки творів найвизначнійших українських письменників: Доси видано твори Івана Котляревського, Тарава Шевченка, Панталеймона Куліша, Олекси Стороженка.

Отсе ті книжки, видані „Українським Словом", на які я хотів звернути увагу читачів „Свободи". Для тих, що зацікавляться ними, подаю адресу видавництва: „Ukrainske Slowo", Berlin-Schoeneberg 1, Hauptstrasae 11, Germany. — З инших книжок видавництва, які вже вийшли або вийдуть, кождий сам зможе собі вибрати, що йому цікаве.

6. січня 1923.

Д-р Михайло Лозинський.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР
ПІД ЗАРЯДОМ
Д. МЕДОВА

PHILADELPHIA, PA.
ARCH STREET THEATRE
ARCH STREET і 6-та УЛИЦЯ
У ВІВТОРОК, 13-го МАРТА, 1923 Р.
— ВІДОГРАЄ —
ЦИГАНКА АЗА в 5-ти діях Старицького.
Тикети можна уже дістати в касі театру.
ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8-ій ВЕЧЕРОМ.
Режисер Д. МЕДІВ.

ЖЕРЕЛО БОГАТЬОХ ЛЮДСЬКИХ ХОРІБ

Богато людських хорів мають свій початок в задержаннюся відпадків в висших кишках і з самозатроєння, котре настане по причині трутни через організм. Нью Йорк Ч. S. Copeland, популярний лікар, тепер член до сенату Злучених Держав стейту Ню Йорк пише: „Внутрішна оболона кишки відходової (в висших кишках) є груба і поморщена, щось як пачка до пряня. Позістані відпадки по стравленню корму, задержуючися і ферментуючи в тім каналі в спілці з теплотою організму, творять зі сеї кишки знамените місце для заразків". Коли хочете уникнути нестравности, затвердіння, болю голови, чутя загального пригноблення і нерегулярного діяння серця та умучуючих снів, мусите держати Ваші кишки в руху. Трінера Гірке Вино очищує внутрішности, усуває з них всякі відпадки і є просте для Вас необходимою річею в хаті. Ваш аптикар або доставця лікарств, або фабриканти: Joseph Triner Company, Chicago, Ill. достарчать Вам інформацій що до инших знаменитих лікарств і препаратів Трінера.

ДОБРІ ЗУБИ—ДОБРЕ ЗДОРОВЛЄ

Щоб Ви працювали належито — мусите мати добрі зуби і добре здоровлє. Зли зуби є причиною богато долегливостий, які спричинюють богато біди і втрати при роботі.

Тепер є час уникнути злих зубів. Чистіть Ваші Зуби охоронним і дійствуючим Colgate's Ribbon Dental Cream.

Доктори і Дентисти всюди відпоручають Colgate's

COLGATE'S RIBBON DENTAL CREAM 25¢

ПОЗІР! АНСОНІЯ, ДЕРБИ І ОКОЛИЦІ, ПОЗІР!

Заходом обєднаних Братств і Товариств в Ансонії і Дерби, Конн. відограється представлене під заг.

ДВІ ЖЕРТВИ ЗА ВІРНУ ЛЮБОВ

драма в 3-ох діях з 4. відслонами в гали Вархолка під ч. 158 Jersey St., Ansonia, Conn.

В СУБОТУ, 10. МАРТА 1923

Початок о годині 7-мій вечер.
Вступ 34 ц., фед. текс 4 ц., стейт текс 2 ц. Разом 40 центів.

Товариші і Товаришки! Проситься вас всіх прибути на ще гарне представлене, а тимсамим допоможете тим, котрі кладуть свої бувні голови за визволенне робітників і селян з окупаційних пазурів польської шляхти. Весь дохід призначений на політичних вязнів в Галичині зараз буде висланий впрост на призначене місце.

55-57 КОМІТЕТ.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДУ"

В ПАМЯТЬ ПОКІЙНОЇ РОЗАЛІЇ КАШТАНЮКОВОЇ

Місто вінця на могилу б. п. Розалії Каштанюкової надіслали дальше на Українську Бурсу в Новім Санчи (на Лемківщині) отсі добродії:

Др. Лука Мишуга, Вашінґтон. Д. К., 2 доляри; п. Гафія Бундзяк, Ню Гейвен, Конектикат, 1 доляра; А. Жубрид, Джерзи Сіті, 1 дол.; Григорій Хлистун, Ню Йорк, 1 дол.; Павло Хлистун, Ню Йорк, 1 дол.; п. Петруневич, Ню Йорк, 1 дол.;

Сим разом поквітовується 7 долярів а з попередно поквітованими 55 долярами разом 62 долярів.

Хто хотівби ще причинитися до сеї самої збірки, зволить прислати свою жертву на адресу адміністрації „Свободи" в як найкоротшім часі.

ШІКАҐОВСЬКА УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО!

Наука о відродженню українського народа буде викладатися що неділі від 10-ої до 12-ої години рано під числом 824 N. Robey St. на тему „Український народ і його обєднанне" 50,56,63

ROCHESTER, N. Y.
ВЕЛИКИЙ БАЗАР
Укр. гр.-кат. парохії св. Йосафата, 303 Hudson Ave., Rochester, N. Y.
КОЖДОГО ВЕЧЕРА
ВІД 3. ДО 11. МАРТА 1923
від 6.30 до 12-ої години, в неділі від 3-ої до 12-ої.
Запрашається всіх до як найчисленнійшої участи. — КОМІТЕТ. 52,4,6

ЧИМ ПОЯСНИТИ?

Чим пояснити факт, що декотрі Українці добре заробляють та мають успіх в життю, а другі не знають себе. Люди знаючі **англійську мову** мають ліпший успіх як ті, що не знають його. В Америці все залежить від знання **англійського язика.** Після нашої легкої системи. Ви навчаєте Його протягом 3 місяців почтою. Пробна лекція і подрібности висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійські. Адресуйте: (1)

First American Preparatory School, Dept. 46, 525 W. 47th St., New York, N. Y.

ДАРОМ ДЛЯ ВСІХ. Котрий небудь читач сеї часописи, який пришле свою повну адресу враз з іменами і адресами двох своїх приятелів, дістане сей фонограф цілком даром. Пишіть днесь. PARAGON EXPORT CO., Dept. 14, 1844 W. Jackson Blvd., Chicago, Ill.

French Line
Compagnie Générale Transatlantique

ПОСПІШНА ЇЗДА НА І З УКРАЇНИ
FRANCE Mar. 14; PARIS Mar. 28
Roussilon Mar. 29; La Savoie Apr. 7
По всі дальші інформації голоситься до місцевого агента Французької Лінії або офісу компанії 19 STATE ST., NEW YORK CITY

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ПЛАСТУН.

Оповідання з життя запорожських збігців.

(24)

(Конець).

— Небіжчик дуже налягав на неї... нігде правди діти. Слухняна дитина може не годна була опертися вмираючому батькови. Чи ти дівчині говорив коли, що любиш її?

— Ніколи. Як я міг би зробити вам таку кривду?

— Вірю тобі, хлопче, вірю. І вірю, що ти годен усунутися нам з очий, щоби нас забути. Але се може не конче потрібне. Ганна повинна про се знати. Вона буде знати і буде мати волю пійти своєю власною дорогою. Так... Дістане свою волю, хоч би мені мало серце тріснути... Отже ти не згадав їй про се ні словом? Вона також не сказала тобі, що про тебе думає?

— Ні одним словом... Ні я, ні вона... Але такому приятелеви, як ви, мушу сказати всьо... Скажу всьо і буде кінець. Якийсь час я дурився, що я їй не байдужий, що маю право надіятися. Ви знаєте, як молоді люди розуміють себе, або думають, що розуміються, хоч про такі річи не говорять з собою.

— Того я не знаю. Звідки дівчина може знати, що люблю її, як їй сего не скажуть мої власні уста? І навпаки.

— Отже вона сама сказала вам, що любить вас?

— Сказала. Сказала, що любить, як батька. Правда, раз говорила й се, що не може стати моєю жінкою, але її батько пояснив мені, що так зразу говорять всі дівчата, що колись говорила таксамо її мама. Отже я гадав, що всьо в порядку, коли потому сама сказала, що вийде за мене.

Хоч Бобренко шанував Годиму і доброжелав йому, його серце по тих словах живійше забило, в душі почув сильне вдоволенне. Не тому, щоби виринула іскорка надії, але тому, що в своїй безнадійности став свідомий бодай того, що й другий не почув солодких слів „люблю тебе"... без придачі „як батька".

—Скажи мені, — спитав Голима, — як то молоді розмовляють з собою, хоч не мелють язиками? І я вмію так розмовляти. Приміром, я не раз порозумівся з Асланом самими очима, коли небезпечно було язиком. Але то бувало на засідках, або коли ми оба впали в засідку. Щоби дівчата знали штуку висказувати свої думки без язика, я не чув. Я досить довго був разом з Ганною, але вона, як мала сказати мені що, то сказала устами, голосно і просто до очий.

— Буває, що один погляд дівчини, але тоді, коли вона гадає, що ви на неї не дивитеся, скаже вам більше, ніж півгодинна голосна балачка... І скаже... щирійше. Що про вас думає, або що до вас чує, ще щирійше, ніж слова, виявить дрож тіла, коли ви случайно доторкнетеся її руки, або вона вашої... Як уста дівчини мовчать, або говорять що інше, ніж ті знаки німої мови, то в німій мові є більша правда, ніж в устах... Але... я дурився і тепер спокутую.

— Хлопче! — Голима закінчив розмову. — Тепер мусимо обговорити похорон і відїзд. Як вже зарядимо все що треба в сих справах, ще будемо мати час поговорити про Ганну. Сю справу я мушу добре розважити, бо отаман зробив мене опікуном дівчини. Опікуном! Розумієш?

Горбей поховали на середним острові і на високій могилі поставили дубовий хрест. Голима сказав, що нарік привезе хрест камінний. Останки куріня, отаманську хату і башту спалили. В башті згоріла також решта запасу, яка не могла поміститися на лодках і на кораблях. Відплисти мали смерком. Москалі і два Татари Кутлумамета з ордою мамою могли відплисти аж тоді, коли спорудять сплави, бо човнів Запорожці не лишали їм ніяких. Що ліпші човни попричіпали до корабля, решту порубали.

Перед вечером вже всьо було заладоване. Всі, що мали відїхати, вже були на кораблях, з винятком Ганни, Голими і Бобренка. Вони ще задержалися при могилі Горбея. Нарешті й вони звернулися в сторону, де стояв корабель і де на них ждала послідна лодка. Коли зайшли на край поляни, Голима, що йшов між Ганною і Бобренком, поклав одну руку на її рамя, другу на рамя Бобренка.

— Сядьте на сій колоді, — сказав і сам сів. — Мені лежить щось важке-на душі. Саме тепер пора струсити се, як се можливе. Сідай Ганна, сідай козаче. Нехай влекшу мому серцю, може й совісти, поки ще маю силу зробити се.

Обоє сіли здивовані, не розуміючи його. Бо як Ганні так і Бобренкови видалось не можливим, щоби совість Голими була обтяжена.

— Дівчино, — Голима зачав наново. — Ми мусимо отверто поговорити з собою. Нехай тебе не лякає мій гробовий голос. Я силкуюся говорити весело і жваво, але не людська сила завернути в гору воду ріки... Дівчиною, ти знаєш, що небіжчик, твій батько перед своєю смертю зарядив, щоби ми звінчалися, жили з собою і любили себе, як довго буде божа воля лишити нас на земли; ну, і потому...

Ганна побліда, але відповіла спокійно:

— Так було, дорогий приятелю. Таке було бажанне батька. Я думаю, що ціле, для вашого добра посвячене житте не здужає винагородити вас за все те, що ви для нас зробили.

— Я гадаю, Ганно, що муж і жінка повинні бути сильнійшими путами, ніж такими почуваними звязані. Ти для мене не зробила нічого, а про те ціле моє серце тягне мене до тебе. Отже мені бачиться, що се привязанне повинно мати инше середло, ніж ратунок від ворожої кулі, з Татарського ясиру.

— Чи не ліпше було би, як би ми сю розмову відклали? — сказала, дрожачи цілим тілом. — Ми не самі. Третому не дуже мило бути при обговорюваню родинних справ, котрі його ніщо не обходять.

— Саме тому, що ми не самі, саме тому, що з нами сей козак, хотів би я сю справу обговорити. Твій батько пер до того, щоби ми побралися. Але тоді, коли ти батькови прирекла вийти за мене, була, як правили кажуть, одна обставина, про котру ти нічого не знала. Моя совість каже мені виявити тобі се, заки западе клямка.

— Не розумію вас. Як гадаєте, що ся розмова конечна, то говоріть яснійше.

— Добрий. Ганно! Мене морочить питанне, чи тоді, коли ти рішилася спитати бажанне твого батька... чи тоді тобі було відоме, як до тебе те серце Бобренка?

— Климе!

Ганна мобіліла як стіна, Бобренко сховав лише в долонях.

— Я говорив з хлопцем, — Голима тягнув дальше. — Як його сни, його почування, його бажання порівнаю з моїми, то боюся, що ми оба думаємо про тебе заоднаково, щоби бути оба щасливими.

— Климе! Ти забув, ти повинен нагадати собі, що ми заручені! — сказала остро, але ледви чутно.

Голима або не дочув, або не зрозумів.

— Що?

— Забуваєш, що ми маємо звінчитися, отже такі питання не намісци і болючі.

— Всьо на місци, Ганно, і всьо слушне, що веде до доброї злагоди і до щирого порозуміння, хоч воно для мене, як кажеш, болюче. Отже Ганно, як би ти була знала, що Бобренко так про тебе думає, чи ти була би згодилася стати жінкою старого і не почесного, як я?

— На що сі страшні допити, Климе? До чого вони доведуть? Бобренкови не в голові таке; він нічого не говорить, нічого не думає.

— Ганно! — вихопилося з уст Бобренка, що сидів як на грани.

Ганна скрила лице в долонях. Вони оба сиділи неначе два, загоряча спіймані на злочині, котрий може знівечити щасте їх спільного добродія.

— Треба нам якось вилізти з тої матні, в яку нас загнав небіжчик отаман і яку я ще більше замотав, — Голима зачав наново. — Питаю тебе ще раз, Ганно... як би ти була знала, що Бобренко тебе таксамо любить як я, або ще більше... хоч се мабуть немислиме; що він з тобою і про тебе говорить в снах; що цілував би сліди твоїх стіп; що забував про всі втіхи свого козачого ремесла, щоби тільки про тебе думати, твою красу подивляти, твому голосови прислухуватися... Чи ти була би згодилася стати моєю жінкою?

Ганні кров ударила до лиця. На хвилину відобмила руки і тягнула на Бобренка, неначе щоби довернутися, чи Голима правду каже. Сей короткий погляд виявив їй цілу правду. Вона назад закрила лице.

— Передумай справу, — Голима зачав наново. — Бо то не що будь вийти за одного, коли думки линуть до иншого. Бобренко любить тебе таксамо, як я. Встань і вибирай. Твій батько зробив мене твоїм опікуном, не тираном. Я прирік йому бути тобі не лиш мужем, але й батьком. Але жаден добрий батько, хоч би лише наказний, не буде доньки силувати. Вибір між двома однако чесними лишить їй самій. Скажи свою думку так, як би тебе питав не Клим Голима, але сам Олекса Горбей.

— Щож би хочете від мене? — спитала. — Чи я те прирекла батькови іти сліпо за вашими бажаннями?

— Отже моє бажанне таке: Тут стоїмо ми оба. Знаєш мене, знаєш його. Знаєш, що я тебе люблю і що він любить тебе. Знаєш, що я тобі можу дати і як він зможе обезпечити тебе і твої діти, як дасть Бог. У всім тім може я маю перевагу над ним. Але ти знаєш також, яка ріжниця між моїм віком і його; між моїм виглядом і його; між моїм вихованнєм і його; між моїми привичками, з котрими не ростануся і його. У всіх тих пунктах боюся, не одолію його, не остоюся проти него... Тепер... вибирай!

Голима відступив пару кроків і станув під деревом, сперщися об него плечима.

— Чому ви таїлися? — Ганна спитала Бобренка, але дуже несміло.

Він не відповідав. Сидів біля неї блідий як смерть.

Голима приступив назад до них.

— Ти не чув її питання? Не розумів його? Я розумів дуже добре... Я говорив отаманови, що я застарий для Ганни, занепокрепаний, невіжа; але він хотів ліпше знати і помилився.

Голима відвернувся, бо по його лиці покотилися слези. Коли... Ганна... вони відскочили від себе. Ганна приступила до него і поцілувала в руку.

— Так? Його цілуєш в руку, мене лише в руку?! — спитав регочучися.

Ганна обіймила його за шию і поцілувала в уста. Він її в чоло.

— Тепер, доню, ходи. Ще дві, три години будемо в купі.

Пішли до затону, де на них ждала лодка, котра їх підвезла до корабля. З сіти Великого Луга випливи на Дніпро. Там Голима попращався з всіма. Зійшов у лодку і пустився попід беріг аж до того місця, в котрім сів був на лодку з Антоном Горбеєм. Почимчикував до него. Бобренко завіз свою Ганну щасливо на Дунай.

ВЕСНА І СВЯТА

зближаються. Ваші рідні в краю ожидають Вашої помочи.

Яка Ваша відповідь?

Шліть помічі завчасу.

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В ДОЛЯРАХ І ВИОЛАЧУЄМО В МІСЦИ ЗАМЕШКАНЯ

Доляри висилаємо почтою і телеграфічно за низьку оплату.

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ

Поручаємо свої услуги в справах: повороту до краю і приїзду в Америку; вироблення паспортів, афідевітів, грамот і полагоджуємо справи нотаріяльні тутешні і староканські.

Голоситься особисто або листов в рідній мові до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ДАРОМ ДЛЯ ВСІХ

Котрий побудь читач сеї часописи, котрий пришле свою повну адресу, враз з іменами і адресами двох своїх приятелів, дістане сей Револьверний Стиморік цілком даром. Пишіть якесь:
PARAGON EXPORT CO., Dept. 14
1844 W. Jackson Blvd., Chicago, Ill.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ

Учиться АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашою дирекциєю. Стараємо, ціленити і скора наука; приймаємо кождого часу. По укінченю видаємо ДИПЛОМ. Адресуватн: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Dentsch, Pres., 229 E. 14th St. New York City. Тел.: Lexington 4219.

ШВЕДСЬКО
АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

Скора пасажирська обслуга з Ню Йорк до Гамбурга і Гданьска. Кораблі просто через Гогенбург (Швеція) до Гданьска. Ціна дорога водою—зміна кораблів в дорозі.

DROTTNINGHOLM 10. марта
S. S. KUNGSHOLM
(Sistership to S. S. Stockholm)
31. марта, 5. мая
S. S. STOCKHOLM
24. цвітня, 28. мая.

Ціни 3. клясс: до Гамбурга $108.50; Данціга і Пілава $105.50; Лібава і Мемеля $107.

Подорож триває 12 днів. Пасажири 3. клясс мають в каютах на 2 або 4 осіб.—Небогатому шведського віза. В справі шифкарт і паспортів голоситься до місцевих агентів.

New York Office: 24 State Str.
Chicago Office: 76 E. Jackson Str.

ФАРМА НА ПРОДАЖ.

З причини смерти, фарма мусить бути спродана за безцінь, 300 акрів доброї землі, будівничий ліс, три великі обчвелені сали, річка і озеро на фармі, новий дім з 10 кімнат, стодолом і другі добрі забудовання, 18 коров, 2 ялінки, бик, 2 коні, 200 курий, 2 безрогі та різна машинерія потрібна на фармі, 1 мили до стациї, 2 милі до міста, школа при фармі. Ціна за все $5000, готівкою $3000. 55-60

PISARKO & POKUTNY,
429 E. 5th Street, New York City

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Фарма 62 акри, 45 акрів орної землі, решта ліс і пасовиско, дім з 8 кімнат, стодола, курники і другі забудовання, 2 корови, кінь, 100 курий, сіно, машинерія, 2 милі до міста. Ціна за все $1900, готівкою $700.

По причині слабости, мусить продатися фарма 129 акрів доброї землі, великий ліс, великий сад, дім з 10 кімнат, стодола, сало, великі курники і другі забудовання, 12 коров, 2 коні, 200 курий, 3 милі до великого міста, близько цементової дороги. Ціна за все $4.500, готівкою $2.000. Голоситися до:

PETER OWDY, 194 Avenue A, близько 13-ої улиці, New York City.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
128 E. 7th St., New York City.
Telephone: Orchard 2066.

ДО ЧОРНОБРИВИХ.

А деж бо ви, чорнобриві,
Дівчата вродливі?
Покажіть но своїй Неньці,
Що я не зачиниі!

Ох, гарнїй ти, чорнобрива,
Голосочок маєш,
Лиш не гарну, чорнобрива,
Ти пісню співаєш.

Співаєш ти як без серця:
Кожуче, соколе!
Чи не знаєш, що козак твій
Сидить у неволи?

Як у твоїм, чорнобрива,
Серцю любви досить,
Чи не чуєш, брат ратуньку
У кайданах просить?

Елизавета, Па., 14. лютого, 1923.
Лев Хома.

ВЕЛИКІ ДЕРЕВА В КАЛІФОРНІЇ

Так звані „великі дерева" в Каліфорнії помітні не тільки тим, що вони справді найбільші на світі, а й тим, що вони найстарші між усіми деревами. І рід їх найстарший і вони самі, останні Могикане свого роду, пережили такий вік, якого не судилось дожити ніякому иншому живому творінню. Колись, ще перед ледовим періодом на землі, та порода" секвой великанів" (секвой гіганті) густо-росла всюди в Европі і в Азії, та тепер її послідних нащатків можна здибати ще-тільки в десяти невеликих гайках на західнім боці гір Сієра Невада в Каліфорнії. Очивидно не треба думати, що сами ті дерева, які достояли ще до сегодня, пережили і „запамятали" ледовий період. Та якби в їх память була, то таки було що памятати. Деякі з їх росли вже в той час, коли ще й піраміди не починались будуватись на єгипетській пустині. Тисячі пережили — правда, на другім кінци світа — всю історію Греції та Риму і в той час, як Ісус Христос ходив по світі, шуміли собі з вітром так само як і тепер шумлять.

Ті старовинні дерева є й найбільші, хоч і не найвищі на світі. В Австралії є порода евкаліптів вищих на зріст, та далеко не таких могутних і розлогих. В повнім зрості каліфорнійська секвой доростає до 275 стіп висоти і до яких 25 стіп в прорізі. Та й вищі і кремпі великани. Одно з найкрепших, зрубане вже кількадесять літ тому, було високе на 302 стіп і широке „в поясі" на 96 стіп. Дерево зрубано шість стіп понад землею і на пни може вигідно танцювати сорок осіб а той й більше. Найвищі з тих дерев, що ще устоялись має 325 стіп висоти, найгрубші більше як 36 стіп в прорізі; треба двайцять людей, щоб його обняти простягнутими руками. Вік найстарших дерев облічують на поверх 4,000 літ. Двапайцять літ треба, щоб дерево погрубло на один инч.

Секвой є дерево чатинне, та з тої породи чатинних дерев, яке, як було сказано, вже вигибло. Загальний вид дерева правильний і симетричний. Могутний пень підіймається прямо в гору до сто або й стопятьдесять стіп, понад верхнайвищих лісових дерев, і щойно на тій висоті виростають з його на всі сторони кремезні галузи. Чатинне густе та дуже буйне. Дерево легке, мягке та дуже міцне і витревале. Звалені пні і відломані галузи лежали цілими століттями не гниючи і майже без слідів зміни. Живі дерева дуже здорові і якби не огень та людська рука, то здається росли би віки вічні. На жаль тільки один лісок з тими великими деревами є урядом хоронений від вирубу. Решта є в приватних руках, богато вже вирубано і богатьом загрожує сокира.

ДОЛЯРИ ДЛЯ РОДИНИ В КРАЮ

ми вам перешлемо під гарантією і наша родина отримає ДОЛЯРИ НА ПОСЛІДНИЙ ПОЧТІ. Не посилайте в листах бо пропадуть. Оплата за пересилку не велика. Також колектуємо гроші з краю за грунт і виплачуємо в доларах в Америці.

ШИФКАРТИ З КРАЮ ДО АМЕРИКИ

купуйте в нашім Бюрі. Наші офіса у Львові, Тарнополі, Станіславові і инших містах поможуть вашій родині і заопікуються. До того, ми вам гарантуємо, що нікольи вашадородина не могла приїхати з якоїсь причини, так ни стратите на шифкарті тільки ДЕСЯТЬ ДОЛЯРІВ. Продаємо шифкарти до краю і полагоджуємо всі групові справи. Що інформації пишіть до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.
520 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.
(Philadelphia Office: 322 N. 8th Street)
ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, пред.

25 КАВАЛКІВ ДАРОМ, 21 КАМЕННИЙ ЗОЛОЧЕНИЙ ГОДИННИК ТІЛЬКИ $12.95.

ВЕЛИКА ОФЕРТА. На вортатний час пільки, переконати Вас о вартости нашої продажи, вишлемо Вам їх на Шільний Перегляд нашого нового 21 каменний позолочений Годинника, гарної гравюри, вершінні, ґвіздочки, гарантований на 20 літ, ціна яку ми зиміняли до $12,95 а в додатку додамо 25 кавалків або пречі цілком ДАРОМ. Ланцушок, Сейфті брітви, Маляярку, Зеркало і Гребінь, Новий кишиковий Мужчиний Інструмент, Ціпок, 32 калібровий Револьвер, Льорнету, Імітація Брилянтів Годинника, Фонтанне Перо, Люльки, Сиґарети, Брилянтна, Мавий Банк з Будівком, Шпилька, Шпилька, Хрестик і Перстінь.

Коли хочете скористати з сеї оферти, вирвіть се оголошення і прийшіть враз з 20 цит. (в марках або срібном) як доказ що хочете купити. Решту заплатите при відборі товару. Не гаваїтіте вдоволенна або зверзаємо гроші. Виміна Не-ще замовлення. Адресуйте: VLVS
UNION MAH. ORDER CO., Dept. 84, 629 Eight Ave., MILWAUKEE, WIS.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.

КОЛИ ВАШЕ БРАТСТВО ЧИ ТОВАРИСТВО ПОТРЕБУЄ НАЙКРАЩОГО АБО АМЕРИКАНСЬКОГО ПРАПОРА, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ЛЕНТ, ВІЗНАК, ШАПОК АБО ИНШИХ РІЧИЙ, ТО ЗВЕРНІТЬСЯ ДО НАС З ЗАМОВЛЕННЯМ.

МИ С САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕИНЕ.

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:
АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРАПОР

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР З ГЕРБОМ НА ОБІ СТОРОНИ

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як наради, пікніки і прогульки, виступити з своїми прапорами, відзнаками і лентами та в шапках. — Просимо щиро всіх Українців удвачить до нас з повним довірєм, бо ми рушимо за гарантість і кресту замовлених у нас річий. Ми удаємо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш каталог з взірцями і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ СВЯТОГО ОТЦА МИХАЇЛА

ЯК ВИ ХОРІ НА ЯКУСЬ ХРОНІЧНУ АБО ДРУГУ ХОРОБУ І ХОЧЕТЕ МАТИ СКОРУ І ПЕВНУ ПОМІЧ — РАДИМО ЗАРАЗ ЗВЕРНУТИСЬ ДО НАШОЇ МЕДИЧНОЇ ЛЯБОРАТОРІЇ. ПИШІТЬ І ПРИШЛЯТЬ ГРОШІ МОНЕ-ОРДЕРОМ, А МИ СЕЙЧАС ВИШЛЕМО ВАМ ГАРАНТОВАНІ ЛІКИ, КОТРІ ВАМ ЗАРАЗ ПОМОЖУТЬ.

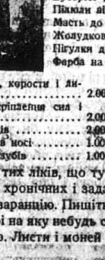

Молодість Бальзам	$5.00
Бальзам на подвигнение в середині	3.00
Бальзам на безсонність	2.00
Кроплі на хорої в жолудку	2.00
Пігулки на конпувалї	5.00
Кроплі до очий від запаленя	2.00
Лік на Солітер	5.00
Порошок до усування волося з лиця і тіла	1.00
Волосоріст до пороста довгого волося	2.00
Вусоріст до пороста довгих вусів	1.00
Пігулки від ревматизму і простуди	3.00
Масть до натирання від ревматизму	2.00
Жолудковий бальзам від катару жолудка	2.00
Пігулки до очищення жолудка	1.00
Фарба на сиве волосе (на всі кольори)	3.00
Масть на пріщі, корости і лишаї	2.00
Геркулес, до скріплення сил і нервів	2.00
Лік на геморойдів	2.00
Масть до катару в носі	1.00
Кроплі до болю зубів	1.00
Крім всіх тих ліків, що тут подаємо, маємо всякі другі ліки проти всіх хронічних і задавлених хоріб. За всі ліки даємо повну нашу гваранцію. Пишіть по катальог.	
Крім мило до гарного лиця	1.25
Успокоюючий бальзам на нервн	2.00
Лік що простуває і інфекциєн.	3.00
Бальзам до очищення лікуючої крови	3.00
Пігулки від болю голови	2.00
Порошок на пічнючі ноги	1.00
Лік проти болю в тоді	2.00

Як ви хорі на якусь недубть слабість, пишіть нам сейчас, а ми вам поможемо. Листи і моней ордери на гроші належить адресувати до:

ST. MICHAEL MEDICINE COMPANY,
DEPT. SW., CARLSTADT, N. J.

З ВЕРШИН І НИЗИН

збірник поетичних творів Гейне Фрейна. В додатку „Зелені листи" 4. Великі щоковини. У біографічній нарисі (автор Фрейна (чеш. Василь Вермінкоф) є 14 ілюстрацій. Брошурований $2.75 в полотняній оправі $3.00.

Замовлення посилайте на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

МИТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

АСТОРІЯ. Л. АП., Н. П. Бр. св. Николая, від. 5, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинг відбудеться ч. 10. марта 1923 від ч. 819 Друга Евенюя. Не порядку нарад є важні справи до полагодженя. Проситься прийти точно о годині 7. вечером і полагодити, так щоби не повлекувати від місяця до другого. Члени, котрі мають незначлечні вказки за два місяці, нехай являться на мітинг, бо єсли не заплатять на сей мітинг, будуть суспендовані. Члени, котрі записались платити народний податок, проситься принести на мітинг. — А. Климишин, предс.; П. Коцин, секр.

ДЇТРОЙТ, МИШ. Тов. Запорожської Січ, від. 75 повідомляє, що чвертьрічний мітинг відбудеться ч. 10. марта о годині 2. по полудни, 11. марта в неділю в Українськім Народнім Домі, 6541 Денис ул. На порядку нарад важні справи до полагодженя і звіт уряду за перший квартал за рік 1923. Неполитичні члени заплатять кару 50 цит., а урядник 1 дол. — А. Комаринський, предс.; С. Фрелків, секр.

ГЕМТРЕМК, МИШ. Тов. ім. М. Січинського, від. 146, повідомляє, що мітинг відбудеться о 2. годині пополудни в неділю, 11. марта в сали Укр. Хати під ч. 2240 Грейлінг ул. Проситься всіх членів прийти на мітинг, бо є дуже важні справи до полагодженя. — І. Явний, предс.; П. Гищук, секр.

БУДГЕЙЕН, Л. АП., Н. П. Місячний збори тов. Вільна Україна, від. 200 відбудуться в неділю, 11. марта, в годині 2. по полудни в Українськім Домі, 2. поверх. Просимо всіх членів явитись на мітингу, понеже маємо богато справ нелолагоджених з минувшого мітингу. Зарадом подаємо до відома, що хто хотійби приступити до нашої запомогової організації, нехай явиться на нашім мітингу, сей раз ще без оплати вступного. Користайте з нагоди. Члени! Кого знаєте що ще не стоїть із нашій організації, запросіть його на наш мітинг, а тимсамим зробите велике корисне добро і цвинаєте наш відділ. Минувшого місяця прийшло десять нових, нехайже і його місяця буде більше як десять, бо „в громаді сили". — Д. Великанович, предс.; В. Цісик, секр.

ОБУРН, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 283 повідомляє, що квартальний мітинг відбудеться дня 11. марта 1923 р. Проситься всіх членів явитись точно на 2. годину. Мітинг відбудеться в гали церковній. Неявившійся член заплатить кару 50 цит., а урядник 1 дол. Проситься контрольорів аби скоптролювали книжки і представили членам на мітингу справоздание з 3-ох місяців. Також проситься тих, котрі ще не стоять в У. Н. Союзі, щоби вступали, бо У. Н. Союз є найбільша українська організація. — М. Денега, секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що чвертьрічний мітинг відбудеться о 3. годині пополудни в неділю, 11. марта в гали Укр. Громади під ч. 2309 Фермонт Евенюю. На порядку нарад справоздание контрольорів і справоздание з балю. — Н. Самбір, предс.; І. Слободзян, секр.

КЛЯВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. марта о годині 1. пополудни в Укр. Нар. Домі при Вест 14-ій ул. Проситься прийти на ці збори, бо суть дуже важні справи до полагодженя. — Т. Федорчак, рек. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 367 повідомляє, що надзвичайний мітинг відбудеться о годині 1.30 пополудни в неділю, 11. марта в церковній гали під ч. 303 Гудсон Евенюю. Проситься всіх членів явитись і виповнити вказки. — А. Бабій, пр.; М. Антонів, секр.

ГЕМТРЕМК, МИШ. Тов. ім. М. Шашкевича, від. 84, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться 11. марта о годині 12.30 пополудни в Укр. Хаті під ч. 2240 Грейлінг ул. Обовязком кождого члена прийти на час, бо є важні справи до полагодженя. Зарозом звертається увагу тим членам, котрі не все на зборах і не платять вказки, а не знають яко уважають запала на зборах, а прийдуть і нарікають що нічого не знали. Пора зрозуміти і приходити кождий місяць, а тоді будете знати за усі уклади. — А. Патра, предс.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 3 повідомляє, що чвертьрічний мітинг відбудеться о годині 7.30 вечером в суботу, 10. марта в гали церковній. На порядку нарад суть важні справи до полагодженя, а урядники здадуть справоздание зі своєї лїяльности. Неявившійся член заплатить кару 50 цит., а урядник 1 дол. — П. Сухорський, предс.; О. Нагірний, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 243 повідомляє своїх членів, що квартальний мітинг відбудеться о годині 7.30 вечером в суботу, 10. марта в парафіяльній гали при 122. і Перрел ул. Єсть богато справ до полагодженя а контрольори здадуть справоздание з 3-ох місяців. Члени невявившіяся заплатять кару після статута. — В. Тупіщ, голова; В. Гавришенко, секр.

ЧИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221 буде мати мітинг в неділю, 11. марта зараз по Службі Божій в гали церковній при Оклей і Райс. Проситься усіх членів явитись на сей мітинг і полагодити важні справи. Також важні справи до вирішення. — А. Берик, голова; В. Бас, кас.; П. Лучко, секр.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

9 BROADWAY, NEW YORK, N.Y.
ДО ГАМБУРГА

ДАНЦІГА І ЛІБАВИ
КАБІНИ ТРЕТОЇ КЛЯСИ
3, 2, 4, 6 і 8 ЛІЖКАМИ.

Третою клясою з Ню Йорку, Бостону або Філядельфії просто до Гамбурга $105.50; до Данціга $106.50; до Лібави $107.00 і $5 поголовне. — З Бостону до Ню Йорку через Fall River Line; з Філядельфії зелізницею.

LATVIA . . . . . Feb. 28
ESTONIA . . . . . March 28

Голоситься до місцевих агентів.

АМЕРИКАНСЬКІ ВИДАННЯ:

Календар Українського Народного Союза . . . . . 50 цит.

КРАЄВІ ВИДАННЯ:

Календар „Будних" . . . . . 25 цит.

Календар „Просвіти" вже вичерпаний.

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Цим маю честь повідомити Українську Публику в Ню Йорку і околиці, що фірма:

FIRST AVENUE MEAT & PROVISION MARKET,
118 — 1st Ave., New York City, cor. 7th St.,

перейшла на власність П. Стасюка, бувшого управителя згаданої фірми.

Дякуючи Родимим за дотеперішне попертя фірму, що і на дальше Пов. Родимий схочуть підперти однюку Українську Торговлю в Ню Йорку.

З поважанням
П. СТАСЮК.

CUNARD

25,897
РОСІЯН І УКРАЇНЦІВ

зможуть приїхати до Америки в 1923 р. від 1-го липня.

Лінія Кунард має добру компанію з Росією. Емігранти маючі шифкарти Кунард-Лінії, можуть виїзджати сейчас, позаяк кораблі Кунарда Лінії відходять з Европи майже що дня. Компанія має своїх представників в Росії, котрі заопікуються пасажирами.

Ся обслуга — безплатно.

По близші інформації звертайтесь до найблизшого Вам агента або до

CUNARD LINE
25 Broadway
New York

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
DR. S. M. KAUFMAN

спеціяліст хронічних і инших внутрішних недуг, нервер.

Годин офісові від 1. до 4.30 вечер.
111 E. 7th Street, New York
НОВИЙ ОФІС В ASTORIA, L. I.
Год. офісові від 9.30 до 12. в пол.
485—6th Ave., Astoria, L. I.
Telephone: Astoria 2572

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мужини і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
межи 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.

Години офісові щодня від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 4438 Lexington

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЖИН І ЖЕНЩИН

як легких, нервових, шлунка, печінки, кишок і внутрішних недуг, висипане нервів, ревматизм, острі нервові і хронічні недуги.

Порада безплатна.

Dr. ZINS
110 E. 16 St., NEW YORK
Між 4th Ave. а Irving Place.
Годинки від 9. рано до 8. вечер.
В неділї від 9. рано до 6. вечер.

DR. G. BUKKI

58 East 95th Street,
NEW YORK CITY
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР.

Лічить хорих, мужини і женщини. Справляє неправильність носа, уха і лиця, усуває зморщки і т. п.

Від 9. рано до 7. вечером. В неділї і свята до 4-ої.

КНИЖОЧКА ДАРОМ.

Tel. Dry Dock 3637

ДР. МЕД. МУСІЯ КАДЕЦЬ

50 St. Mark's Pl. (6th Street)
New York, N. Y. (коло 2-ої Евенюї)

Приймає щодня 9—12 год. полудн., 6—8 вечером, в неділю 9—1 г. пол.

DR. M. SMITH

20 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 5699

воло Нервів ст. Юрів.
Говорить по українськи.
Лічить усякіно недуги мужин, жен і дітий.
Найнадерніші електричні апарати.

ТВОРИ БОГДАНА ЛЕПКОГО
В ДВОХ ТОМАХ.

(Нове видання).

Галицька Накладня Якова Оренштайна видала в Німецкім творі Богдана Лепкого в двох великих томах (оба томи обіймають майже тисячу сторін великої вісімки). Перший том обіймає поезії; другий оповідання.

Видане розкішне на гарному папері.

Се видане можна дістати в книгарні „Свободи".

Оба томи разом коштують без почтови $4.25; з почтою $5.50.

"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ старшої Українки женщини або старшої дівчини за господиню в домі. Прошу голоситися письменно або особисто до: S. Kisil, 12838 Klinger St., Detroit, Mich. 56-9

Пошукую адреси кравця з Тернополя над Стрию, Галичина, в важній справі з нашого міста. Проситься кравця, котрі найбільше заменкують місто Clyphant, Pa. Зголоситись на адресу: Ewgenyn, 145 Perrine St., Auburn, N. Y. 56-57

Прошу ЮРКА СИРОТУ з Жирмоко Журавна в Галичині, щоби дав ласкав подати свій докладний адрес або його знакомих хто буде читав то оголошення, буде ласкав подати адрес Юрка Сирота під адресою: Nestor Sawed в Мечишоці, повіт Бережани, Галичина. 56-57

ПОТРЕБА НА ФАРМУ українською родини: Вимоги: муж мусить розучитися на фармерстві, жена на роботі в домі господаря. Платня для обоїх $120 в місяць, помешкання і харч. Заявите стале. Родина, котра хотіла би дістати се заняте, мусить бути здорова і середних літ. Голоситися до: Sobota, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 54-57

ГРЕКО-КАТ. ПАРОХІЯ пошукує докухучителя. Вимоги: мусить бути тверезий, добрий дириґент, провадити вправно школу і давати представленя. Голоситися до: Ihnaty Klymyshyn, 234 Avenue A, Palmerton, Pa. 54-56

КОНКУРС.

Українська гр. православна парохія в Nanty Glo, Pa. шукає докухителя; великих професий невимагається. Зголошення слати до 1. цвітня с. р. під адресою подавши адресу: о. Ivan Hulak, General Delivery, P. O. Nanty Glo, Pa. 56-58

КОНКУРС.

Парафія в Буфало, Н. Й. на Бек-Рак, пошукує докухителя. Обіцяє посадки від 1-го квітня с. р. Кандидат мусить знати дякувати, учити і провадити хор, учити дїти та уряджувати представленя. Платня після угоди. Зголошення листовно сейчас до: Alex Kowalchuk, 52 Grote St., Buffalo, N. Y. 56-57

ГРИБИ!

На днях отримальсько з краю правдиві гриби, дуже добрі, без піску, три сорти.

Перший сорт вибірані, самі головки без корінїв, ціна за фунт.....$2.50

Другий сорт, головки з корінцями осінні, ціна за фунт.....$2.00

Третий сорт зашані, чисті, але корінїв дуже добрі, ціна за фунт.....$1.25

Для шторників опуст. Замовленни висилайте на адресу:

EUROPEAN BAZAR,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

ДОБРА НАГОДА

ПРОДАМ РЕСТАВРАЦ по причині слабого здоровля. Інтерес в дуже добрім положенню. Голоситися від ч.:

64 JOHNES STREET,
NEWARK, N. J. 54-7

SINGER-А МАШИНИ ДО ШИТТЯ

можете дістати від $6 і висше при 50 центових тижневих сплатах. Машини машини і приймаємо всякі направки. Маємо також уживані машини. Отворено вечером.

M. LEVITSKY, 1231—1st Avenue, New York City, між 66. а 67. ул.

Телефон: Rhinelander 9760.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ

Українські народні строї і всякого рода инші костюми виконуємо по дуже низьких цінах. По близші інформації пишіть на адресу:

MRS. K. STETZ,
216 Washington St., Jersey City, N. J.
Telephone: Montgomery 2215.

ЖМІЧНИК є одним з найлїпших домашних средств. Дає в перший средтиск проти ревматизму, обіла плечий, колени і бодяк грудий. Є помічне на болї голови, на болї суставів і на ноги, на мигкий спазм, нервоз, болї горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіться до генерального агента, надсилаючи 3-центову марку на відповідь.

MIKE FEDIW,
2 WASHINGTON AVE.
HASTINGS ON HUDSON, N. Y.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ В ЮНКЕРС, Н. Й.

Українці! Коли хочете купити нерухомість: дім, лоти, фарму або набути рівного рода асекурацію, прошу голоситися особисто або листовно до:

CONSTANTINE CHOLY,
Room 221, Proctors Bldg., Tel. 7213
YONKERS, N. Y.

Офіс отворений до години 8. вечером. Вівторок і пятниця до год. 5. вечером.